

hed i Controllen, langt mindre Garantie imod saadanne ujhjemlede Udgifter og Overstridelser af Finantsloven end der, hvor man har det constitutionelle System og ikke det parlamentariske, med andre Ord, hvor en Rigsdag ikke blot kan fjerne et Ministerium, — thi det kan saamæn og opnaaes under det strenge constitutionelle System — men hvor Rigsdagen ved at fremkalde et Ministeriums Fjernelse tillige veed, hvem der skal træde istedet, naar den fjerner et Ministerium. Det er min Overbeviisning, at fremfor Alt i England, hvor der er et parlamentarisk System, er der en langt mindre sand Control med Udgifter, som ikke forud ere bevilgede; thi, saalænge der sidder et Ministerium, der er understøttet af Parlamentets Fleertal og gjør Udgifter, der ikke have Lovhjemmel, saalænge vil Ingen drage det til Ansvar, og hvis Ministeriet er gaaet af og Andre ere komne istedet, saa er man saa tilfreds med sine Modstanderes Afgang, at man aldeles ikke tænker paa at gjøre noget Ansvar gjældende mod de afgaaede Ministre; det nuværende Ministerium dækker det forbigaaende.

Saaledes er det i Virkeligheden, hvor der er et parlamentarisk System; der er langt større Sandsynlighed for en strengere Control under et constitutionelt System som vort, og jeg er overbevist om, at Forholdene have netop hos os medført en langt stærkere Control i saa Henseende, en strengere Overbetjelse, — hvilket tildeels ogsaa afhænger af enkelte Personligheder — end der finder Sted i de fleste andre Lande; jeg er forvisset om, at hvad enten vi see f. Ex. til Norge eller til flere andre Lande, saa skal det vise sig, at man der ikke er saa streng med Hensyn til de Forhold, hvorom her er Spørgsmaal, som netop hos os; der udvikler sig efterhaanden hos Administrationen selv en naturlig Lyst og Tendens til i denne Henseende at holde sig Finantsloven saa nøie efterrettelig som muligt, i en langt større Grad end i de fleste andre Lande, saavidt jeg idetmindste har kunnet anstille nogen Sammenligning. Naar jeg nu gjentager, hvad jeg nævnte i Begyndelsen af mit Foredrag, at dette Lovforslag vel er gaaet igjennem Folkethinget med temmelig store Majoriteter, men

at der dog var en Følelse af, at Forslaget hvilede paa en Grundsætning, der ikke var holdbar, saa skal jeg — jeg minde ikke, om Forhandlingerne alt foretogte i Tidenden, men ialtfald ville de meget ærede Medlemmer, som have Lyst dertil, jo snart kunne kontrollere mig, — kun tillade mig at fremhæve — saa meget for jeg vel sige uden at vente Indsigelse fra den høitærede Formands Side, — at der i denne Henseende er fra forskellige Sider gjort meget karakteristiske Indrømmelser med Hensyn til dette Forslag, som det nu er affattet. Det fremgaaer allerede af Forslaget selv, idet det ikke skulde træde i Kraft førend 1ste April 1858; det er ganske eiendommeligt; hvorfor skulde Loven ikke træde i Kraft før? Man har erkjendt, at hele Finantsloven maatte omarbejdes og omskrives for at passe til den Tankegang, hvorpaa Forslaget hviler, idet der for Tiden savnes en bestemt Udtalelse om, hvilke Poster der vare calculatoriske, og hvilke ikke. Man har erkjendt, at der er en Mangfoldighed af Poster, Indtægts- og Udgiftsposter, paa Finantsloven, som i Virkeligheden kun ere calculatoriske; men det er ganske vist, at, skulde en Ansvarlighedslov bygges paa den Grundsætning, at alle de Poster, der ikke udtrykkelig ere betegne som calculatoriske, ere ufravigelige, maatte man først meget nøiagtig have gennemgaaet hele Forholdet og være blevet enig om, hvilke Poster der skulle betegnes som calculatoriske, og hvilke ikke, og dette er jo, som bekjendt, til Dato ikke skeet.

Dernæst er det fra en meget betydningsfuld Side blevet erkjendt, at det vilde være nødvendigt eller ialtfald aldeles naturligt, at der blev opsørt en Sum til usforudseete Udgifter, og det blev da her endvidere erkjendt, at med Hensyn til Anvendelsen af denne Sum til usforudseete Udgifter skulde det være Rigsretten, der skulde bestemme, om Ministeriet havde handlet lovligt eller ikke. Begge disse 2 Ting, deels Nødvendigheden af en Sum til usforudseete Udgifter og deels Erkjendelsen af, at Ansvar et med Hensyn til Anvendelsen af denne Sum maatte nødvendigvis aldeles lægges i Rigsrettens Haand, var en meget stor principiel Indrømmelse fra den